

Я. А. Коменському. Тут вони дізналися про існування лабораторії «Коменський-реферат» при Празькому науково-дослідницькому інституті педагогіки Академії наук Чехословаччини. В цій лабораторії, під керівництвом Іржі Кюрашека, видано найбільш повне зібрання творів Я. А. Коменського.

Як єдиний науковий центр такого роду за межами пострадянських країн, марбурзька лабораторія проводить дослідження життя та творчості А. С. Макаренка, а також популяризацію та міжнародне визнання його ідей. Основними напрямками пошуків лабораторії є розробка наукової біографії педагога і письменника, підготовка зібрання його праць, яке б повністю відповідало науковим критеріям, дослідження сприйняття макаренківських ідей в Радянському Союзі та закордоном, і, врешті решт, викладення та пояснення даної педагогічної концепції

По кожному з цих напрямів публікуються результати досліджень та зібрані джерела. Більшість з них побачила світ в Марбурзі в трьох спеціальних серіях, а саме: «Makarenko-Materialien» (Матеріали про А. С. Макаренка – з 1969 року), «Opuscula Makarenkiana» (Макаренківські роботи – з 1975 року, заплановано випуск 20 томів), «Makarenko-Archiv» (Архів Макаренка – з 1988 року), крім того в німецьких та закордонних журналах та збірках, в тому числі і на Україні. З метою координації, обговорення творчих задумів і результатів наукових досліджень марбурзька лабораторія влаштовує міжнародні конференції, симпозиуми, присвячені А. С. Макаренку та його педагогічному спадку, матеріали яких частково опубліковані.

Література

1. 25 Jahre Makarenko-Referat / 25 лет лаборатории «Макаренко-реферат» / Под ред. Г. Хиллига, И. Виль. – Marburg, 1993, – 288 с. (Opuscula Makarenkiana, Nr.13).
2. Хиллиг Гетц, (о нем) // Постметодика, – 2003. – №2.
3. Хиллиг Г. 20 лет лаборатории по изучению А.С. Макаренко // Советская педагогика. – 1988. – № 10.
4. Хиллиг Г. Лаборатория “Макаренко-реферат” при Марбурзькому університеті // Золоті ворота. Вип. 2. – К., 1992.
5. Хиллиг Г. На путях к настоящему Макаренко // <http://zt1.narod.ru/hillig-3.htm>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Значенко О.П. (Полтава)

Розвиток України визначається у загальному контексті Європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності загальносвітової культури. Інтеграційний процес полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті, науці і техніці, поширенні власних культурних і науково-технічних здобутків в ЄС. У кінцевому результаті такі кроки спрацюватимуть на підвищення в Україні європейської культурної ідентичності та інтеграцію до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного простору [3]. Із 1999 року європейське освітнє співтовариство живе під знаком Болонського процесу. Його суть полягає у формуванні на перспективу загальноєвропейської системи вищої освіти, названої Зоною європейської вищої освіти,

яка ґрунтується на спільності фундаментальних принципів функціонування. Однією із ключових позицій Болонського процесу є забезпечення працевлаштування випускників, що передбачає орієнтацію вищих навчальних закладів на кінцевий результат: знання та вміння випускників повинні бути застосовані та практично використані на користь усієї Європи [1, с. 4].

Актуальність дослідження проблеми підготовки студентів фізико-математичного факультету педагогічного університету в галузі програмування обумовлена не тільки динамікою розвитку комп'ютерних технологій, але і тенденцією переходу до кредитно-модульної системи, яка, враховуючи визначені з 2003 року заходи [2, с. 68], чітко визначає орієнтир на входження в освітній простір Європи. Саме цей факт ставить перед викладачами вищих навчальних закладів задачу модернізації освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Реалізація цих вимог пов'язана з переглядом загальних підходів до навчання у вищих закладах України, та з адаптацією методик викладання мов програмування до кредитно-модульної системи.

Навчальний курс «Програмування та інформатика» спрямований на ознайомлення студентів фізико-математичного факультету з основами програмування. Метою курсу є розвиток інформаційної культури студентів педагогічних університетів та підвищення рівня їх професійної підготовки за рахунок оволодіння сучасними мовами програмування та професійно-орієнтованими інформаційними засобами обробки інформації.

Для ефективного виконання поставлених задач спеціаліст повинен володіти основами алгоритмізації та програмування. Цьому присвячені третій семестр протягом якого студенти вдосконалюють знання, отримані в загальноосвітній школі та поглиблюють знання мови програмування Паскаль.

Найважливішим етапом підготовки студентів за спеціальністю „Інформатика“ є формування знань вмінь та навичок розробки власних програмних продуктів у межах існуючих інструментальних систем. Це створення сьогодні базується на принципах об'єктно-орієнтованого програмування. Для цього в четвертому та п'ятому семестрах пропонується вивчення основ програмування мовою С++ та знайомство з концептуальними аспектами об'єктно-орієнтованого програмування.

Після завершення навчання курсу «Програмування та інформатика» фахівець повинен знати базові прийоми програмування, поняття про об'єктно-орієнтоване програмування, та вміти розв'язувати поставлені завдання за допомогою сучасних інформаційних технологій.

У зв'язку зі збільшенням долі самостійної роботи студентів, загострюється проблема підготовки відповідного методичного супроводження навчальних курсів, що потребує зростання кількості і якості не тільки комп'ютерів, а й ефективних засобів взаємодії з ними, потужних навчальних середовищ, інструментальних засобів розробки програм, сучасної відеотехніки, доступних широкому колу користувачів. Розуміння цих аспектів, їхніх взаємозв'язків і взаємопроникнення слід вважати однією з найважливіших складових при переході до кредитно-модульної системи навчання.

Існує пряма залежність рівня майбутньої професійної активності від рівня інформаційної активності; у процесі самостійної інформаційної діяльності зростає здатність до оцінки інформації. Студенти вищих навчальних закладів, які не вміють самостійно працювати з інформацією, отримуючи нові знання, не зможуть розраховувати на професійний успіх.

Діяльність студенту можна вважати самостійною, якщо він здійснює її без сторонньої допомоги, спираючись на свої знання, мислення, вміння, життєвий досвід, переконання, збагачуючи учня знаннями.

Ефективність процесу переходу до кредитно-модульної системи на-

вчання суттєво залежить від розв'язання проблем проектування та впровадження якісних електронних навчальних ресурсів для самостійної навчальної роботи студентів, зокрема:

- електронних підручників та посібників;
- комп'ютерних навчаючих систем;
- лабораторних практикумів;
- баз даних і знань;
- електронних бібліотек;
- засобів навчання на основі інформаційних систем.

Аналіз досвіду використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання показує, що вони мають переваги, що дає можливість забезпечити:

- підвищення якості підготовки майбутніх фахівців на всіх етапах навчального процесу;
- акцентування зусиль на розвитку творчих здібностей студентів, їхньої самостійності, індивідуального стилю діяльності;
- представлення навчальних матеріалів у компактній, наочній, структурованій формі й адаптивність до змін їхнього складу і змісту;
- надання можливості інтерактивного режиму роботи з навчальним матеріалом і забезпечення його подання відповідно до рівня складності;
- реалізацію індивідуально-особистісного підходу до студента, з урахуванням його особливостей і можливостей, а також об'єктивну оцінку його знань комп'ютерним тестуванням;
- надання швидкого і зручного доступу студентам і викладачам до інтегрованих баз знань, довідників, зосереджених у комп'ютерних фондах навчального закладу чи інших сховищах, включених у телекомунікаційну мережу;
- залучення майбутніх учителів до високих технологій шляхом придбання ними у процесі навчання практичних навичок роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Отже розробка електронних навчальних ресурсів передбачає створення програмно-методичного комплексу, що забезпечує можливість самостійного, чи при участі викладача, освоєння навчального курсу, а саме за допомогою комп'ютера. Причому, мають бути передбачені різні за складністю рівні подання матеріалу та різнорівневі завдання, має бути забезпечено інтерактивність та зворотній зв'язок, що сприяє розвитку самостійності.

Курс „Програмування та інформатика” розрахований на три семестрів, наприкінці яких студенти здають заліки та екзамен, що повинні відбивати рівень їх оволодіння матеріалом, наданим у відповідних змістовних модулях. Водночас, в курсі передбачені контролюючі заходи, що здійснюються в межах рейтингової системи в процесі вивчення курсу за означеними змістовними модулями.

При оцінюванні навчальних досягнень особливу увагу було приділено контролю якості отриманих знань, вмінь та навичок студентів. При вивченні дисципліни „Програмування та інформатика” контроль рівня отриманих знань, вмінь та навичок був реалізована за допомогою комп'ютерних тестів та контрольних робіт.

Перевірка та оцінювання знань студентів здійснювалися у двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями та рівень сформованості практичних умінь і навичок. Здатність застосувати вивчений матеріал на практиці при роботі з комп'ютером можна виявити шляхом проведення контрольних робіт. Критерії оцінювання були сформульовані окремо для оцінки теоретичних питань та для перевірки практичних умінь та навичок роботи з

комп'ютером.

При оцінюванні навчальних досягнень студентів встановлено максимальна кількість балів з дисципліни за семестр – 100 балів. Визначена максимальна кількість балів з кожного модуля дисципліни та виділено максимальну кількість балів за кожну тему.

При застосуванні кредитно-модульної системи організації навчального процесу впроваджено багатобальну шкалу оцінювання пропорційно до трудомісткості модуля та обсягу теми, за якою відбувається оцінювання.

При проведенні поточного контролю викладач обирає один з варіантів: 1) вибіркоче усне опитування; 2) тестовий контроль вхідного рівня; 3) вибіркоче оцінювання індивідуальних завдань; 4) вихідний тестовий контроль знань.

Найбільш ефективним, є оцінювання навчальних досягнень після вивчення кожної теми. Вся робота студента оцінюється за 5 бальною системою. Середня арифметична потім конвертується у бали.

Підсумковий контроль включає контроль теоретичних знань та практичних вмінь та навичок за весь семестр та передбачає систему тестових завдань з множинним вибором відповідей та розв'язання практичних задач засобами ПК.

Ми спробували поєднати традиційні та новітні методи оцінювання навчальних досягнень студентів. Для полегшення сприйняття результатів оцінювання тестових завдань встановлено відповідності отриманих балів, або відсотку виконаних завдань 5-бальної шкали:

"5" – 90-100%;

"4" – 75-89%;

"3" – 60-74%;

"2" – менше 60%.

Отже перехід до кредитно-модульної системи є результатом потреби суспільства до підготовки якісних фахівців. При цьому викладання навчальних дисциплін потребує вдосконалення методичного забезпечення для реалізації принципу відкритості навчання та для підтримки самостійної роботи студентів. Провідною ланкою в цьому процесі є підготовка фахівців за напрямом підготовки „Інформатика“.

За результатами впровадження кредитно-модульної системи навчання, можна зазначити, що покращилася самостійна робота та підготовка студентів до лабораторних занять і відмічається підвищення рівня знань, вмінь та навичок студентів. Вагомим фактором, що вплинув на отримані результати стало створення електронних варіантів лекцій та лабораторних робіт з дисципліни „Програмування та інформатика“ та розробка електронних тестів для перевірки рівня засвоєних знань.

Література

1. Болонський процес і кредитно-модульна система організації навчального процесу (методичні рекомендації для викладачів та студентів)/ В.І. Євдокімов, О.М. Микитюк, Л.П. Харченко, В.В. Луценко. – Харків: ХНУРЕ, 2004. – 40 с.
2. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.)/ За редакцією В.Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабін. – Тернопіль: вид-во ТДПУ імені В. Гнатюка, 2004. – 147с.
3. <http://med.edu.ua/euedu.html>